

אָרְחָא לְאַתְרֵיהּ. ר' יְהוּדָה אָמַר, מֵאֵי שְׁנָא כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּמִצְרַיִם, דְּכָתִיב, (שמות ה) שִׁלַּח אֶת עַמִּי, (שמות ט) כִּי אִם
 מֵאֵן אַתָּה לְשִׁלַּח אֶת עַמִּי, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל,
 וּבַהֲהוּא זְמַנָּא לָא הוּוּ גְזִירִין, וְלֹא אֶתְקִשְׁרוּ בֵּיהּ כְּדָקָא
 יְאוּת. וְהָכֵא דְהוּוּ גְזִירִין, וְעַבְדוּ פְּסָחָא, וְאֶתְקִשְׁרוּ בֵּיהּ,
 קָרִי לֹון אֶת הָעָם.

אֲלֵא בְּגִין הֵהוּא עֶרְב רַב, דְּאֶתְדַבְּקוּ בְּהוּ, וְאֶתְעַרְבוּ
 בְּהַדְיֵיהוּ, קָרִי לֹון אֶת הָעָם סִתָּם. כְּמָה דְאֶת אָמַר,
 (שמות לב) וַיִּגְוַף יְיָ אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֶגְלָה.
 וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן. וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשְׁשׁ מִשֶּׁה. וְכֹן
 כְּלָהוּ.

ר' יִצְחָק ור' יְהוּדָה הוּוּ אֲזֵלֵי מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהוּוּ עֲמַהוּן
 יוֹסִי טַיִיעָא, בְּקִטְיָא דְגַמְלֵי עֲטוּפִירָא בְּכַתְפֵיהוּ. עַד
 דְּהוּוּ אֲזֵלֵי, אֲשַׁכַּח הֵהוּא יוֹסִי טַיִיעָא אֲנַתוּ חֲדָא דְשִׂאֲר
 עַמִּין, דְּקָטִיר בִּירוּקֵי חֲקֵלָא, אֲשַׁתְּמִיט מִנֵּיהוּ וְאֶתְקִיף
 בָּהּ, וְאֶתָּא עָלָהּ. תְּוּוּהוּ ר' יִצְחָק ור' יְהוּדָה, אָמְרוּ גִיתוּב
 מֵאַרְחָא דָּא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאַחְזָאָה לָן,
 דְּלֹא נִתְחַבֵּר בְּהַדְיָהּ. תְּבוּ מֵאַרְחָא, בְּדָקוּ בְּתֵרֵיהּ, וְאֲשַׁכְחוּ
 דְּבֵרֵיהּ דְּבַת אֵל גִּכְר הוּוּ, וְאַבּוּהָ פְּסִיל זֶרְעָא הוּוּ. אָמְרוּ,
 בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשׁוֹיֵב לָן.

פְּתַח ר' יִצְחָק וְאָמַר (תהלים לו) אֵל תִּתְחַר בְּמִרְעִים. מֵאֵן

אֵינּוֹן מֵרַעִים, דְּלֹא כְּתִיב חֲטָאִים, אוּ רְשָׁעִים. אֲלֵא
 מֵרַעִים, דְּאֲבֵאֵי שִׁין לְגַרְמִייהוּ, וְלֵהֲנִי דְמַתְּחַבְּרֵן בְּהַדְיִיהוּ.
 ר' יְהוּדָה אָמַר, מֵרַעִים: אֲרַחֵיק גְּרַמְךָ מִמֵּרַעִים דְּלֹא
 תִּהְיוּן רַעִים וְחַבְרִים כַּחַדָּא, דְּלֹא יִבְאִישׁוּ לָךְ עוֹבְדוּי,
 וְתַתְּפֹס בְּחֲטָאוּי.

תָּא חֲזִי, אִי לָא הוּוּ אֵינּוֹן עֵרַב רַב דְּאֲתַחְבְּרוּ בְּהוֹן
 יִשְׂרָאֵל, לָא אֲתַעְבִּיד הֵהוּא עוֹבְדָא, וְלֹא מִיתוּ
 מִיִּשְׂרָאֵל, כָּל אֵינּוֹן דְּמִיתוּ, וְלֹא גָרִים לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל כָּל
 מַה דְּגָרִים. וְתָא חֲזִי, הֵהוּא עוֹבְדָא, וְהֵהוּא חוֹבָה מִמָּשׁ,
 גָּרִים גְּלוּתֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

דְּתַנִּינֵן, בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּישְׁתַּכְּחוֹן יִשְׂרָאֵל
 בְּהֵהוּא שַׁעְתָּא כְּמִלְאָכִי עֲלָאי, וְלִמְעַבַּד לֹוֹן
 חִירִין מִכְּלָא, חִירִין מִמוּתָא, וְלִמְהוּי חִירִין מִן שַׁעְבּוּדָא
 דְּשָׂאָר עַמִּין, כְּמַה דְּאֲתָ אָמַר, (שְׁמוֹת ל"ב) חָרוֹת עַל הַלְּוִיֹּת,
 אֵל תִּקְרִי חָרוֹת, אֲלֵא חִירוֹת.

כִּיּוֹן דְּאֲתַעְבִּיד הֵהוּא עוֹבְדָא, גְּרִימוּ כְּלָא. גְּרִימוּ מוּתָא,
 גְּרִימוּ שַׁעְבּוּד מִלְּכּוּוֹן, גְּרִימוּ דְּאֲתַבְּרוּ אֵינּוֹן לֹוּחֵי
 קְדָמָאי, גְּרִימוּ דְּמִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמַה אֲלִפִּין מִנִּייהוּ. וְכָל
 דָּא, בְּגִין אֲתַחְבְּרוּתָא דְּאֵינּוֹן עֵרַב רַב, דְּאֲתַחְבְּרוּ בְּהוּ.
 אוּף הָכָא, בְּגִינֵיהוֹן, לָא אֲתַקְרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
 יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עַמִּי, אֲלֵא הָעַם סָתָם. וְאִי תִימָא

וְחַמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּד הוּוּ סִלְקִין מִמִּצְרַיִם, וְלֹא
 אֶתְחַבְּרוּ בַּהַדְיָהּוּ אִינּוֹן עֶרֶב רַב, קָרִי לֹון בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 כִּיּוֹן דְּאֶתְחַבְּרוּ בַּהַדְיָהּוּ, דְּכְתִיב וְגַם עֶרֶב רַב עָלָה אִתְּם,
 קָרִי לֹון הָעָם.

רַבִּי יוֹסִי אֶקְשִׁי וְאָמַר, כְּתִיב כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם
 הַיּוֹם לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתֶם עוֹד עַד עוֹלָם. אִי הָכִי,
 כָּל יוֹמָא הוּוּ חֲמָאן לְהֵהוּא עֶרֶב רַב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 עֶרֶב רַב כְּתִיב, וְלֹא מִצְרַיִם, דְּהָא כַּמָּה שְׂאָר עֲמִין הוּוּ
 דְיִירֵי בְּמִצְרַיִם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְכֻלְּהוּ אֶתְגָּזְרוּ, וְכִיוֹן
 דְּאֶתְגָּזְרוּ, לֹא אֶקְרוּן מִצְרַאִי.

וְעַל פּוּמָא דְמִשָּׁה קַבִּילוּ לֹון. וְהֵינּוּ מַה (ד' מ"ו ע"א) דְּאָמַר
 הַכְּתוּב, (שְׁמוֹת ל"ב) לֶךְ יֵרַד כִּי שַׁחַת עֲמֹךְ סָרוּ מֵהַר מִן
 הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם. צִוִּיתֶם כְּתִיב. וְחַמּוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, חַד מִחַמּוּשָׁה הוּוּ. וְר' יוֹסִי אוֹמֵר
 חַמּוּשָׁה מִיִּשְׂרָאֵל, וְחַד מִנִּיּהּוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,
 וְחַמּוּשִׁים: אֶחָד מִחַמּוּשִׁים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִין (בְּרַאשִׁית נ"א ע"ב) דְּהֵהוּא יוֹבְלָא סְלִיק
 לֹון מִמִּצְרַיִם, בְּגִין כֶּף וְחַמּוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְאִי לָאוּ, לֹא סְלִיקוּ, וְעַל דָּא אֶתְעַכְּבוּ
 חַמּוּשִׁין יוֹמִין לְקַבְּלָא אוֹרִיּוּתָא. וּמַהְהוּא אֶתְרַ נְפֻקַת
 אוֹרִיּוּתָא, וְאֶתְיְהִיבַת, וְעַל דָּא וְחַמּוּשִׁים חָסַר. דְּבְגִין דָּא
 עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

(שמות יג) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף וְגו'. אֲמַאי סָלִיק גְּרַמוּי. אֶלָּא, בְּגִין דְּהוּה רִישָׁא לְנַחְתָּא לְגָלוּתָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאִיהוּ סִימָנָא דְגֵאוּלָּה הוּה לִיָּה וְאוּמִי לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל דָּא, הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב כִּי הִשְׁבַּע הַשְּׁבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָא אֲתַמַּר.

זְכָאָה חוּלְקָא דְמֹשֶׁה, דְיִשְׂרָאֵל הוּוּ עֵסְקִי לְמִשְׁאֵל מְמוֹנָא מִמְצָרַי, וּמֹשֶׁה הוּוּ עֵסִיק בְּאוּמָאָה דְיוֹסֵף. וְאִית דְאֲמַרִי אַרְוֹנָא בְּנִילוּס הוּוּ, וּבְשִׁמָּא קְדִישָׁא סָלִיק לִיָּה, וְעוֹד אָמַר מֹשֶׁה, יוֹסֵף, הִגִּיעַ זְמַן פּוֹרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר עֲלֵה שׁוֹר. וְסָלִיק. וְאִית דְאֲמַרִי, בֵּין מַלְכֵי מִצְרָאִי הוּוּ, וּמִתְמַן סָלִיק (ס"א ליה). וְאִית דְאֲמַרִי, בְּגִין דְלֹא יַעֲבֹדוּן לִיָּה עֲבוּדָה זָרָה, שָׂווּ בְּנִילוּס וְסָרַח בַּת אֲשֶׁר חַוִּיָּאת לִיָּה לְמֹשֶׁה.

(שמות יג) וַיִּי' הוּלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם. רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. כַּמָּה חֲבִיבָא אוֹרֵייתָא קָמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְכָל מָאן דְאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, רַחֲמִים הוּא לְעִילָא, רַחֲמִים הוּא לְתַתָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶצִּית לִיָּה לְמַלּוּלוּי, לָא שְׂבִיק לִיָּה בְּהֵאִי עֲלָמָא וְלֹא שְׂבִיק לִיָּה בְּעֲלָמָא דְאֲתִי.

וְאוֹרֵייתָא בְּעִי לְמַלְעֵי בָּהּ בִּימָמָא וּבְלִילֵיָא, דְכֻתִּיב,

(יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְכֻתִּיב (ירמיה לג)

אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'. תִּינַח בִּימָמָא, בְּלַיְלָא
 אַמַּאי. בְּגִין דִּיהֵא שְׂכִיחַ לְגַבֵּי שְׁמָא קְדִישָׁא שְׁלִים. כְּמָה
 דְּלִית יוֹמָם בְּלֹא לַיְלָא, וְלֹא אִיהוּ שְׁלִים, אֶלָּא דָּא עִם
 דָּא, כִּךְ בְּעֵי אֹרֵייתָא, לְאַשְׁתַּכְּחָא עֲמִיה דְּבַר נָשׁ יוֹמָא
 וְלַיְלָא, לְמַהוּי שְׁלִימוּתָא לְגַבֵּי דְּבַר נָשׁ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָא אַתְמַר, דְּעַקְרָא דְּלַיְלָא, מְפַלְגוּתָא וְאִלְךָ. וְאִךְ עַל
 גַּב דְּפַלְגוּ קְדַמִּיתָא בְּכֻלָּא דְּלַיְלָא הוּא, אֲבַל
 בְּפַלְגוּת לַיְלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנְתָּא דְּעֵדוֹן,
 לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם צְדִיקָא, וּכְדִין, בְּעֵי לִיה לְבַר נָשׁ
 לְמִיקָם, וְלְמַלְעֵי בְּאֹרֵייתָא.

וְהָא אַתְמַר, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכֻל צְדִיקָא דְּבְּגַנְתָּא
 דְּעֵדוֹן, כְּלָהוּ צִייתִין לְקַלְיָה, הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שיר

השירים ח) הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלְךָ
 הַשְּׁמִיעֵנִי, וְהָא אֹקְמוּהָ, הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנִּים: דָּא כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי מְשַׁבַּחַת לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּשַׁבְּחָא דְּאֹרֵייתָא, בְּלַיְלָא. זַפְּאָה חוּלְקִיָּה, מֵאֵן
 דְּאַשְׁתַּתַּף בְּהֵדָּה, לְשַׁבְּחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּשַׁבְּחָא דְּאֹרֵייתָא.

וְכֹד אֲתִי צְפָרָא, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֲתִיא וּמְשַׁתַּעֲשְׂעָא בֵּיה
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹשִׁיט לָהּ לְגַבְהָ שְׂרַבִּיטָא
 דְּחֻסָּד, וְלֹא עֲלָה בְּלַחֲוּדְהָא, אֶלָּא עֲלָה, וְעַל אֵינּוֹן

דְּמִשְׁתַּתְּפִין בְּהָדָה, וְהָא אֲתָמַר דְּכָתִיב, (תהלים מב) יוֹמָם
 יִצְוֶה יי' חֶסְדּוֹ וּבִלְיִלָּהּ וְגו'. וְעַל דָּא אֵילַת הַשַּׁחַר אֲקָרִי.
 וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעֲתָא דְּבַעֵי לְאַתְנַהֲרָא צַפְרָא,
 אֲתַחְשֵׁף וְאֲתַקְדֵּר נְהוּרָא, וְקַדְרוּתָא אֲשַׁתְּכַח.
 כְּדִין אֲתַחְבַּרַת אֲתַתָּא בְּבַעְלָהּ, דְּתַנִּינֵן, אֲשֶׁה מְסַפֵּרַת עִם
 בַּעְלָהּ, לְמִשְׁתַּעֵי בְּהַדְיָה, וְעַאלַת לְהִיכְלִיָּה.

לְבַתָּר כַּד בַּעֵי שְׁמַשָּׂא לְמִיעַל, אֲתַנְהִיר וְאֲתַת לִילִיא,
 וְנָטִיל לִיָּהּ. כְּדִין כָּל תַּרְעִין סְתִימִין, וְחַמְרִין
 נְעַרִין, וְכַלְבִּין נְבַחִין, כַּד אֲתַפְלַג לִילִיא, שְׂאָרֵי מַלְכָּא
 לְמִיקָם, (למקרי) וּמְטְרוֹנִיתָא לְזַמְרָא, וְאֲתִי מַלְכָּא וְאֲקִישׁ
 לְתַרְעָא דְּהִיכְלָא, וְאָמַר (שיר השירים ה) פַּתְחִי לִי אַחוּתִי
 רַעֲיָתִי וְגו'. וְכְדִין מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא.

זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּהֵהוּא, דְּאֲתַעַר הֵהוּא זְמַנָּא בְּמִלִּי
 דְּאוּרִייתָא, בְּגִין דָּא, כָּל אֵינּוֹן דְּבְנֵי הֵיכְלָא
 דְּמְטְרוֹנִיתָא, כְּלָהוּ בַּעֲיִין לְמִיקָם בְּהֵהוּא זְמַנָּא, לְשַׁבְחָא
 לְמַלְכָּא וְכְלָהוּ מְשַׁבְּחֵן קָמִיָּה, וְשַׁבְּחָא דְּסַלִּיק מֵהֵא
 עֲלָמָא, דָּא דְּאִיְהוּ רַחִיק, (יתיר) דָּא נִיחָא לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיף הוּא מַכְלָא.

כַּד אֲסַתְּלִיק לִילִיא, וְאֲתִי צַפְרָא, (נ"א ואיתחשף) וְאֲתַקְדֵּר,
 כְּדִין מַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא בְּרוּזָא בְּחַדְוָה, וְיַהִיב לָהּ
 מַתָּנּוֹ, וְלְכַל בְּנֵי הֵיכְלָהּ. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאִיְהוּ
 בְּמַנִּינָא.

וַיִּי הוֹלֵךְ לַפְּנִיָּהֶם יוֹמָם. קוֹדֵשׁ אֲבֵרָהּ הוּא, וּבֵית דִּינִיָּה.
 (דף מ"ד ע"ב) אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הֵינּוּ דִתְנִינָן, שְׂכִינָתָא
 בְּאַבְהָתָא נְטֵלָא. הוֹלֵךְ לַפְּנִיָּהֶם יוֹמָם: דָּא אֲבֵרָהֶם.
 בְּעַמּוּד עֲנָן: דָּא יִצְחָק. לְנַחוּתָם הִדְרָךְ: דָּא יַעֲקֹב. דְּכִתְיִב
 בֵּיהּ (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הִלֵּךְ לְדַרְכּוֹ. וְלִילָהּ בְּעַמּוּד אֵשׁ
 לְהָאִיר לָהֶם: דָּא דְּוֹד מְלָכָא.

וְכִלְהוּ רְתִיכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, לְמַהֲךְ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלִימוּתָא
 דְּכֻלָּא, בְּגִין דִּיחֲזוֹן אֲבָהֶן פּוֹרְקָנָא (ס"א דְּבִינִיָּהוּ)
 דְּלְהוֹן, דְּכִתְיִב, (בראשית מו) וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַּם עֲלֵה, עִם
 הַמְּרֻכָּבִת. וְכִתְיִב וַיִּי הוֹלֵךְ וְגו', לְלַכְתּוּ יוֹמָם וְלִילָהּ. וְכִי
 אֲמַאי הוּוּ אֲזִילֵי יוֹמָם וְלִילָהּ, יִהְיוּן בִּימָמָא, וְלֹא יִהְיוּן
 בְּלִילֵיָא, כְּבִנֵי אֲנָשָׁא דְּעֶרְקִין, פִּיּוֹן דְּקוֹדֵשׁ אֲבֵרָהּ הוּא
 נְטִיר לֹוֹן, אֲמַאי אֲזִילִין בִּימָמָא וּבְלִילֵיָא. אֲלָא,
 לְאַשְׁתַּכַּחא בְּהוּ שְׁלִימוּתָא דְּכֻלָּא, דְּלִית שְׁלִימוּ אֲלָא יוֹם
 וְלִילָהּ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָכִי אֲוֹקִימָנָא, וַיִּי הוֹלֵךְ לַפְּנִיָּהֶם יוֹמָם
 בְּעַמּוּד עֲנָן: דָּא אֲבֵרָהֶם. וְלִילָהּ בְּעַמּוּד אֵשׁ: דָּא
 יִצְחָק. וְאִי הָכִי יַעֲקֹב אֵן הוּא. אֲלָא בְּמַלְהָ קְדָמָאָה
 אֲתַמַּר, וְתַמָּן שְׁאָרִי, כְּמָה דְּכִתְיִב וַיִּי.
 וְלִילָהּ בְּעַמּוּד אֵשׁ, הוּוּ נְהִיר, בְּסִטְרָא דָּא וּבְדָא. בְּגִין
 דִּירְדְּפוֹן מְצָרָי בְּתַרְיָהוֹן, לְאַתְיִיקְרָא שְׁמָא

דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרִתִּיכּוּי וּפְרָשׁוּי. בְּגִין לְמִיזֵל יִמְמָא
וְלִילִיא, אֶסְפְּקֶלְרִיא דְנִהָרָא, וְדִלָא נִהָרָא. וְתוּ, בְּגִין
לְאַטְעָאָה לְמִצְרָאֵי דִימְרוּן מְקָרָה הוּא, דְכְּתִיב, (ישעיה ט)
נוֹאֲלוּ שָׂרֵי צוּעֵן, וְכְתִיב (ישעיה מד) מִשִּׁיב חַכְמִים אַחֲוֹר,
וְעַל דָּא אֲזִלִּי בִימְמָא וּבְלִילִיא.

רַבִּי אָבָא אָמַר, זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוֹדֶשׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶפִּיק לֹוֹן מִמִּצְרַיִם, לְמַהוּי חוּלְקִיה
וְאַחְסֹנְתִיהָ. וְתָא חֲזִי, בְּסִטְרָא דִּיּוֹבְלָא, אֲשֶׁתְּכַח חִירוֹ
לְיִשְׂרָאֵל. וְכֵן לְזַמְנָא דְאַתִּי, דְכְּתִיב, (ישעיה כז) וְהָיָה בַּיּוֹם
הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְגו'.

וּבְגִין הַהוּא יוֹבְלָא עֲלָאָה, אֲתַעֲכְבוּ חַמְשִׁין יוֹמִין,
לְקַבְלָא אוֹרֵייתָא, וְלִמְקָרְב לְטוֹרָא דְסִינַי. וְכִיּוֹן
דְּאֲזִלִּי בִימְמָא, אֲזִלִּי בְּלִילִיא, לְמַהוּי כִּלָּא חַד יוֹמָא, בֵּין
יִמְמָא וְלִילִיא, וְלָא אֲשֶׁתְּכַח פְּרִישׁוּ.

וְלָא עוֹד, אֶלָּא דְכֻלְהוּ בְּנֵי־חָא אֲזִלִּין, לְרַעוּתָא
דְּנַפְשֵׁיהוּ, בְּיוֹמָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵייתָא, הוּוּ חַמְשִׁין
יוֹמִין שְׁלָמִין, יוֹמֵי וְלִילֵי כְּדָקָא יָאוּת, דְּלִית יוֹם בְּלָא
לִילָה, וְלִית לִילָה בְּלָא יוֹם, וְלִילָה וְיוֹם אֶקְרִי יוֹם אֶחָד.
וְכִיּוֹן דְּאֲזִלוּ חַמְשִׁין יוֹמִין שְׁלִימִין, כְּדִין (לְקַבֵּל נ' דִּיּוֹבְלָא וְכַמְדָּה)
שְׂאָרוֹ עָלְיִיהוּ אֵינּוֹן נ' יוֹמִין דִּיּוֹבְלָא, וּמִסְטְרָא דִּיּוֹבְלָא
אֲתִיִּיהֵב לְהוּ אוֹרֵייתָא, וּבְגִין כֶּךָ אֲזִלִּין יוֹמָא וְלִילִיא.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, כְּתִיב (בראשית כז) וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק
 וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו, אֲמַאי. הָא אֹקִימָנָא, מֵאֵן דְּרַחִים
 לַחֲיִיבָא, הָכִי הוּא. וְתָא חֲזִי, בְּיִצְחָק אֶתְכֻלִּיל לִילִיא,
 וְלִילִיא לֹא בְהִיר, וְעַל דָּא וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו, וְכֹלָא חַד.

ר' יִצְחָק פִּתַּח וְאָמַר, (שמות ט) וַיִּגַּד לְמִלְךְּ מִצְרַיִם כִּי בָרַח
 הָעָם, וַיִּגַּד, מֵאֵן קָאמַר לִיה. אֶלָּא, הָא אֹקִימוּתָא. אֲבָל
 חֲכָמוּי וְחֲרָשׁוּי אֶתְכַנְשׁוּ לְגַבִּיחָא, וְאוּדְעוּהוּ כִּי בָרַח הָעָם.
 וְאֲמַאי קָאמְרוּ דָּא. אֶלָּא חָמוּ בְּחֻכְמָתָא דְלַהוֹן, דַּהוּוּ אֲזִילִי
 יִמָּמָא וְלִילִיא, אָמְרוּ וְדָאי עֲרַקִין אֵינּוּן. וְלֹא עוּד אֶלָּא
 דַּחְמוּ דְלֹא הוּוּ אֲזִילִי בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמָה דְכְּתִיב וַיִּשׁוּבוּ
 וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי פִי הַחִירוֹת.

(שמות ט) וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת וָגו'. שֵׁשׁ מֵאוֹת אֲמַאי. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, לְקַבֵּל מִנִּינָא דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב כִּשְׁשׁ מֵאוֹת
 אֶלֶף רַגְלִי. בְּחוּר: לְקַבֵּל הַגְּבָרִים דְּאֵינּוּן עֲקָרָא דְכָל
 יִשְׂרָאֵל. וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם: שְׂאֵר רְתִיכִין, דְּאֵינּוּן טְפָלִין
 לְאַחוּרִי, (ב"א לאַחֲרָיִין) לְקַבֵּל הַטָּף דְּכְתִיב לְבַד מִטָּף. וְכֹלָא
 עֲבִיד בְּעֵיטָא דְחֲרָשׁוּי וְחֲכָמוּי. וְשְׁלִישִׁים עַל כָּלוּ, כֹּלָא
 בְּחֻכְמָתָא, לְקַבֵּל דְּרַגִין עֲלָאִין, תְּרִין וְחַד. ר' יִצְחָק אָמַר,
 כְּתַרְגוּמוֹ, וּמְזַרְזִין. זְרִיזִין הוּוּ בְּכֹלָא.

וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בְּחוּר. ר' חֲזִיא אָמַר, כְּתִיב (ישעיה
 כד) יִפְקוּד יְי' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי

הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה. בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב
 שְׁלֹטְנוּתָא לְרַבְרַבֵּי עֲמִין לְעֵילָא, יְהִיב לְהוּ לְעֵמָא דְלַהוֹן
 לְתַתָּא. וּבְשַׁעְתָּא דְנַחֲתִית לֹון מְדַרְגֵי הוֹן דְלְעֵילָא, נַחֲתִית
 לֹון לְעֵמָא לְתַתָּא, וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחוּר, הָא מְמַנָּא
 דְלַהוֹן, וְאוּקְמוּהָ, דְדַבֵּר רְתִיכִין דְשָׂאֵר עֲמִין, וְכֻלְהוּ
 נִפְלוּ בְּמִשְׁרִיתָא דְסִיסְרָא לְבַתֵּר וְהֵינּוּ בַחוּר (נ"א וּלְבַתֵּר) וְכֻלְ
 רֶכֶב מְצָרִים.

כְּתִיב (שיר השירים א) לְסַסְתִּי בְּרַכְבֵּי פְרָעָה דְמִיתִיךְ
 רַעֲיָתִי. תָּא חֲזִי, כְּדוּגְמַת סוּסֵיָא נוּקְבָא,
 אַתְחֲזִי לְהוֹן לְסוּסֵי הוֹן דְפְרָעָה, וְאוּקְמוּהָ. אֵלָא לְסוּסֵי
 בְּרַכְבֵּי פְרָעָה, (דד מ"ז ע"א) תָּא חֲזִי, פְרָעָה בְשַׁעְתָּא דְהוּהָ
 רְדִיף אַבְתַּרֵייהוּ דִישְׂרָאֵל, מַה עֵבֵד, נָטַל סוּסוֹן נוּקְבָן,
 וְכַפַּת לֹון בְּרַתִיכוּי בְקַדְמִיתָא, וְסוּסִין דְיוּכְרָאֵי כַפַּת לֹון
 לְאַחֹרֵי הוֹן, וְהוּוּ מְזִינִין דְיוּכְרֵי לְקַבֵּל נוּקְבֵי, וְנוּקְבֵי לָא
 בְּעָאן, וְאוּחֹן לְמִיזַל. פִּיּוֹן דְקַרִיב (נ"א וְכַד אַדְבִיק) לְגַבֵייהוּ
 דִישְׂרָאֵל, נָטַל נוּקְבֵי וְשׁוּי לֹון לְאַחֹרֵי, וְסוּסוֹן דְיוּכְרִין
 לְקַדְמִין, לְאַבְאָשָׁא לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹאֲגַחָא בְהוּ קַרְבָּא.

כְּגוֹוְנָא דָא, וַיִּי' הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם, וּבַתֵּר חֲזָרָה
 שְׁכִינָתָא לְאַחֹרֵי הוֹן דִישְׂרָאֵל, דְכְתִיב וַיִּסַּע
 מִלְאֲךְ הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּגִינֵי כַף דְמִיתִיךְ רַעֲיָתִי.

(שמות יד) וּפְרָעָה הִקְרִיב, וְהֵאֵי קָרָא הָא אוּקְמוּהָ. דְאֶקְרִיב

לְכָל חִילוּי וּרְתִיכוּי, לְאַגָּחָא קֶרְבָּא. וְתוּ וּפְרָעָה הִקְרִיב.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָא אֶתְמַר דְּקֶרִיב לֹון לְתִשׁוּבָה. וּפְרָעָה
 הִקְרִיב.

כְּתִיב (ישעיה כו) יי' בַּצָּר פִּקְדוֹךְ צָקוֹן לַחֹשׁ וְגו'. בַּצָּר
 פִּקְדוֹךְ: לָא פִּקְדִין יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, בְּשַׁעְתָּא דְנִיחָא, אֲלָא בְּשַׁעְתָּא דְעַקִּין לְהוּ, וּכְדִין
 כְּלָהוּ פִּקְדִין לֵיהּ. צָקוֹן לַחֹשׁ: וְכָלְהוּ צָלָאן בְּצִלוֹתִין
 וּבְבָעוֹתִין, וְאָרִיקוּ קָמִיהּ צִלוֹתִין. אִימַתִּי. (ישעיה כו) מוֹסְרֵךְ
 לָמוּ, בְּשַׁעְתָּא דְפִקִּיד לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַצוּעוּי.
 כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים עֲלֵיהּ בְּרַחֲמֵי, וְנִיחָא
 קָמִיהּ הֵהוּא קָלָא דְלְהוֹן, בְּגִין לְאַתְפְּרָעָא מִן שְׁנֵאִיהוֹן,
 וְאַתְמַלִּי עֲלֵיהּ בְּרַחֲמֵי.

כְּמָה דְּאוּקִימְנָא, מְתַל לְיוֹנָה עִם הַנֶּץ וְכו', כִּךְ יִשְׂרָאֵל
 הוּוּ קְרִיבִין לִימָא, וְהוּוּ חֲמָאן לִימָא קָמִייהוּ, אֲזִיל
 וְסָעִיר וְגִלְגְלוּהִי זִקְפִין לְעֵילָא, הוּוּ דְחִילִין. זִקְפוּ עֵינֵיהּ
 וְחָמוּ לְפָרְעָה וּלְמִשִּׁירֵיתֶיהּ, וְאַבְנֵי גִירִין וּבִלְסֻטְרָאִין,
 כְּדִין וְיִירָאוּ מְאֹד. מַה עָבְדוּ, וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵן
 גְּרִים הָאֵי דְקֶרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְלְעֵילָא, פְּרָעָה.
 הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וּפְרָעָה הִקְרִיב וְהָא אֶתְמַר.

(שמות ד) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירָאוּ הִתִּיצְבוּ וִירָאוּ אֶת
 יְשׁוּעַת יי'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן זִכָּאָה חוּלְקֵיהוֹן

דִּישְׂרָאֵל, דְּהָא רַעֲיָא כְּמִשָּׁה אֶזִּיל בְּגוּוֹיֵיהּוּ. כְּתִיב (ישעיה
 סג) וַיִּזְכּוֹר יְמֵי עוֹלָם מִשָּׁה עִמּוֹ. וַיִּזְכּוֹר יְמֵי עוֹלָם: דָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מִשָּׁה עִמּוֹ (מכאן שלי הוא) שְׁקִיל הוּהּ מִשָּׁה
 כְּכַל יִשְׂרָאֵל. וְאוֹלִיפְנָא מִהָא, כִּי רַעֲיָא דְעִמָּא הוּא מִמִּשָּׁה
 עִמָּא כְּלָהּ, אִי אִיהוּ זְכִי, עִמָּא כְּלָהּ זְכָאן. וְאִי אִיהוּ לָא
 זְכִי, עִמָּא כְּלָהּ לָא זְכָאן וְאִתְעַנְשׁוּ בְּגִינֵיהּ, וְהָא
 אוּקְמוּהָ.

הַתִּיצְבוּ וּרְאוּ, לֵית לָכוּ לְאַגְחָא קְרָבָא, דְּהָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, יַגִּיחַ קְרָבָא בְּגִינֵיכוֹן, כְּמָה דְאִתְּ
 אָמַר, יִי' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. תָּא חֲזִי, הֵהוּא
 לִילִיָּא, כְּנִשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלִיָּא דִּילֵיהּ, וְדָאִין
 דִּינֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאַלְמָלָא דְאֶקְדִּימוּ אַבְהֵן עַלֵייהוּ
 דִּישְׂרָאֵל, לָא אֲשַׁתְּזִיבוּ מִן דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 זְכוּתָא דִּיעֶקֶב אַגִּין עַלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (תהלים קכד) לוֹלִי יִי' שְׁתִּיחַ לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל

סבא.

יִי' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. רַבִּי אַבָּא פִּתַּח (ישעיה
 נח) אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבַּת רַגְלֶיךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם
 קִדְשִׁי. זְכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעִי
 בְּהוֹן, לְאִתְדַבְּקָא בְּהוּ, מְכַל שָׂאָר עִמִּין דְּעַלְמָא, וּמְגוּ
 רְחִימוּתָא דְלָהוֹן, קָרִיב לֹוֹן לְגַבִּיָּהּ, וְיֵהֵב לֹוֹן אוּרֵיָּתָא,

וַיֵּהָב לֹוֹן שַׁבֹּת, דְּאִיהוּ קִדְיִשָּׁא מִכָּל שָׂאר יוֹמִין, וְנִיִּתָּא
מִכָּלֵּא, וְחֻדוּה דְכָלֵּא, וְשָׁקִיל שַׁבֹּת, לְקַבֵּל אֹרִיִּיתָא
כָּלֵּא, וּמֵאֵן דְּנָטִיר שַׁבֹּת, כְּאִילוּ נָטִיר אֹרִיִּיתָא כָּלֵּא.
וְקִרְאֵת לַשַּׁבֹּת עֹנָג, עֲנוּגָא דְכָלֵּא, עֲנוּגָא דְנִפְשָׁא
וְגוֹפָא עֲנוּגָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. וְקִרְאֵת לַשַּׁבֹּת,
מֵאִי וְקִרְאֵת. דִּיזְמִין לִיה. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (ויקרא כג) מְקִרְאֵי
קִדְשׁ, כְּלוּמַר, זְמִינִין, כְּמָה דְמִזְמִין אוֹשְׁפִיזָא לְבֵיתִיה.
וְעַל דָּא וְקִרְאֵת לַשַּׁבֹּת עֹנָג, דִּיזְמִין לִיה, כְּמָה דְמִזְמִין
אוֹשְׁפִיזָא, בְּפִתּוּרָא מִתְקַנָּא, בְּבֵיתָא מִתְקַנָּא כְּדָקָא
יְאוּת, בְּמִיכָלֵּא וּבְמִשְׁתֵּיָא כְּדָקָא יְאוּת, יִתִּיר עַל שָׂאר
יוֹמִין. וְקִרְאֵת לַשַּׁבֹּת מִבְּעוֹד יוֹם. (אמור כ"ב ע"א) לְקִדּוּשׁ יִי
מְכוּבֵּד: דָּא יוֹם כְּפוּרִים. תְּרִי דְאֵינּוֹן חֵד. וְכַבְּדֵתוּ מַעֲשׂוֹת

(דף מ"ז ע"ב) דְרַכִּיךְ, כְּמָה דְאוּקִימָנָא.

מִמְצוּא חֶפְצְךָ וְדִבֵּר דְבַר, וְהָא אֲתַמַּר, בְּגִין דִּתְהִיא מְלָה
סְלָקָא, וְאֲתַעַר מְלָה דְחוּל לְעֵילָא. מֵאֵן דְמִזְמִין
אוֹשְׁפִיזָא, בִּיה בְּעֵי לְאֲשֵׁת־דֵּלָא, וְלֹא בְּאַחֲרָא.
תָּא חֲזִי הֵהוּא מְלָה דְנִפְיִק מִפּוּמִיָּה דְבַר נָשׁ, סְלָקָא
וְאֲתַעַר אֲתַעְרוּתָא לְעֵילָא, אִי לְטָב, אִי לְבִישׁ.
וּמֵאֵן דִּיתִיב בְּעֲנוּגָא דְשַׁבֹּתָא, אָסִיר לִיה לְאֲתַעְרָא מְלָה
(מ"ג ב) דְחוּל, דְהָא פְּגִים פְּגִימוּ בְיוֹמָא קִדְיִשָּׁא. מֵאֵן דִּיתִיב
בְּהִלּוּלָא דְמִלְכָּא, לֹא יִתְחַזִּי לְמִשְׁבַּק לְמִלְכָּא, וְיִתְעַסֵּק
בְּאַחֲרָא.

וּבְכָל יוֹמָא בְּעֵי לְאַחֲזָא עוֹבְדָא, וְלֹא תִעְרָא אֶתְעָרוּתָא
מִמָּה דְאַצְטְרִיךְ. וּבְשַׁבַּת, בְּמִלֵּי דְשְׁמִיָּא,

וּבְקְדוּשָׁה דְיוֹמָא בְּעֵי לְאַתְעָרָא, וְלֹא בְּמִלָּה אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, הֲכָא כִּד אֶתְקָרִיב פְּרַעָה לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּהוּ
בְּיִשְׂרָאֵל, בְּהֵיִא זְמַנָּא, לָא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דִּיתְעָרוּן יִשְׂרָאֵל אֶתְעָרוּתָא לְתַתָּא כְּלָל, דְּהָא
אֶתְעָרוּתָא לְעִילָא הוּא, דְּהָא אַבְהֵן אֶקְדִּימוּ וְאַתְעָרוּ
אֶתְעָרוּתָא דָּא לְעִילָא, וְזִכּוּתָא דְלַהוֹן קָאִים קָמִיָּה, (וְאַתְעָרוּ

אֶתְעָרוּתָא דָּא) וְלֹא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְיִשְׂרָאֵל יִתְעָרוּן
לְתַתָּא כְּלָל. (דְּהָא בְּאַתְרָה לְעִילָא הוּהוּ) הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
יִי' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. תַּחֲרִישׁוּן וְדָאִי, וְלֹא
תַתְעָרוּן מְלָה, דְּלֹא אַצְטְרִיךְ לְכוּ, וְהֲכָא אֶתְכְּלִיל שְׁמָא
קְדִישָׁא בְּאַתּוּון רְשִׁימוּן, וְהָא אֶתְעָרוּ בֵּיהּ חֲבַרְיָא.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֲזִלֵּי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
לְרַבִּי יְהוּדָה, וְדָאִי תַנְיָנָא, יִי', בְּכָל אֶתְר רַחֲמִי,
וְאַף עַל גַּב דְּאַגָּח קְרָבָא, וְעָבִיד דִּינָא, הֵהוּא דִּינָא
בְּרַחֲמֵימוּתָא הוּא. וְהֲכָא חֲמִינָא, דְּכְתִיב יִי' יִלְחֶם לָכֶם,
וְלֹא אֶתְחַזִּי בְּהֵהוּא דִּינָא רַחֲמֵי כְּלָל, דְּהָא פְּתִיב לָא
נִשְׂאָר בְּהֶם עַד אֶחָד.

אָמַר לֵיהּ, מְלָה דָּא שְׁמַעְנָא מִרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאָמַר,
דְּאַפִּילוּ הֲכָא דִּינָא בְּרַחֲמֵי הוּהוּ, דְּחַפָּא עָלֵיהוֹן

יִמָּא וּמִיתוּ, וּלְבַתֵּר אֲפִיק לֹון יִמָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּעָא בִיקְרִיהוֹן, וְאַתְקַבְּרוּ בְּאַרְעָא, וְלֹא בְּעָאת אַרְעָא
 לְקַבְּלָא לֹון, עַד דְּאוּשִׁיט לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְמִינִיה,
 וְקַבִּילַת לֹון, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת טו) נְטִיתָ יְמִינֶךָ
 תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ. וּבְגִין דָּא, (הוֹה) הֵאִי דֵינָא בְּרַחֲמֵי הוֹה.
 וְעַל דָּא, לָא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיתְעָרוּן יִשְׂרָאֵל
 מְלָה בְּעֶלְמָא, דְּאִי יִתְעָרוּן יִשְׂרָאֵל מְלָה, לָא
 יִתְעָרוּן שְׁמָא דְרַחֲמֵי, וְלֹא יִתְעַבֵּיד דֵינָא בְּרַחֲמֵי, הֵדָא
 הוּא דְכְּתִיב יי' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן, דְּלֹא תִתְעָרוּן
 מִיַּדִּי. דְּהָא שְׁמָא דְרַחֲמֵי בְּעִי לְאַתְעָרָא עָלֵיהוּ, לְמַעַבְד
 דֵינָא בְּרַחֲמֵי. וְעַל דָּא בְּעִי, דְּלֹא תַעֲבֹדוּן פְּגִימוּ,
 וְתִתְעָרוּן מְלָה אַחְרָא.

אֲמַר לִיה, וְהָא כְּתִיב, (זְכַרְיָה יד) וַיֵּצֵא יי' וְנִלְחֶם בְּגוֹיִם
 הָהֶם. אִי הֲכִי דָא דֵינָא בְּרַחֲמֵי הוֹה. אֲמַר לִיה, הֲכִי
 הוֹה וּדְאִי, דֵינָא הוּא בְּרַחֲמֵי, דְּמוֹתָא דְלֵהוֹן לָא אֲשַׁתְּכַח
 כְּמוֹתְנָא דְשָׂאר בְּנֵי עֶלְמָא, אֲלֹא חָס עָלֵיהוּ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא יְהוֹן כְּמוֹתְנָא דְשָׂאר בְּנֵי עֶלְמָא, דְּקַטִּילוּ
 לֹון, אֲלֹא בְּנַחַת בְּלֹא צְעָרָא, הָא דֵינָא בְּרַחֲמֵי אִיהוּ.
 וּבְכָל אַתְר, שְׁמָא דָּא, דֵינָא בְּרַחֲמֵי אִיהוּ, בַּר אַתְר חַד,
 דְכְּתִיב, (ישעיה מ"ב) יי' כְּגִבּוֹר יֵצֵא וְגו'. וְכִי כְּגִבּוֹר
 וְלֹא גִבּוֹר. אֲלֹא יִשְׁנֵי לְבוּשׁוֹי, וְיִלְבַּשׁ לְבוּשֵׁין אַחְרָנִין.
 כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת, יִשְׁנֵי זַיְנִיה.

וְעַם כָּל דָּא, דִּינָא הוּא יִתִּיר, אַבְל רַחֲמֵי בֵּיהּ, כְּמָה
 דְּכַתִּיב, כַּגְּבוּר, וְלֹא גְבוּר. כְּאִישׁ מְלַחְמוֹת, וְלֹא
 אִישׁ מְלַחְמוֹת. דְּוֵדַאי אַף עַל גַּב דְּעֵבִיד דִּינָא, חָס עַל
 עוּבְדוּי, וְעַל דָּא, יִי יִלְחַם לְכֶם וְדַאי וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן.
 זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דִּי־יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיר לִוְן
 לְחוּלְקִיָּה וְאַחַסְנַתִּיָּה, דְּכַתִּיב, (דברים לב) כִּי חִלַּק יִי עֲמוֹ
 יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

(שמות ד) וַיֹּאמֶר (קע"ח ע"ב) יִי אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעֲק אֵלַי. מְלָה
 דָּא הָא אִוְקָמוּהּ בְּסַפְרָא דְּצַנִּיעוּתָא, וְתַמָּן הוּא רִזָּא
 דִּילִיָּה, וַיֹּאמֶר יִי אֵל מֹשֶׁה. ר' יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (יונה ב)
 וַיִּתְּפִל לִי יוֹנָה אֵל יִי אֱלֹהֵיו מִמְּעֵי הַדָּגָה, מַה כְּתִיב
 לְעֵילָא, וַיִּמָּן יִי דְּגַג גְּדוּל. וַיִּמָּן: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דניאל א)
 וַיִּמָּן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. אֲשֶׁר מָנָה אֶת מְאֹכְלָכֶם.
 אַבְל הָאִי קָרָא חֲכִי (דף מ"ח ע"א) מִבְּעֵי לִיָּה, וַיִּמָּן יִי אֶת יוֹנָה
 לְדָג, דִּיהוּא מָנָה הוּא דְּמִשְׁדַּר לִיָּה. אֶלָּא וְדַאי,
 הֵהוּא דְּגַג הוּא הָוָה מָנָה לְיוֹנָה, לְנִטְרָא לִיָּה מִן שְׂאֵר נוּגֵי
 יִמָּא, וַיְהִי גָנִיז בְּגִוּיָּה. וְכִיּוֹן דְּאֶעְלִיָּה בְּגִוּיָּה, חָמָא יוֹנָה
 בְּמַעוּי, פּוֹתִיא דְּאֵתֵר יִמָּא (נ"א פוֹתִיא דְּאֵתֵר דְּמַעוּי) כְּמוֹ הֵיכְלָא
 רַבְרַבָּא, וְתִרִין עֵינּוּי דִּיהוּא נוּנָא, דְּנַהֲרִין כְּשִׁמְשָׁא,
 וְאַבְן טָבָא הָוָה בְּמַעוּי, דְּנַהֲרִיר לִיָּה, וְהוּא חָמֵי כָּל מַה דִּי
 בְּיִמָּא וּבִתְהוּמוּי.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, מֵאִי דְכָתִיב, (יונה ב) קָרָאתִי מִצָּרָה
 לִי, הָא לֹא אֶתְחַזֵּי, דְכָל הָאִי רוּוחָא הוּא לִיה. אֶלֶּא
 וּדְאִי, כִּיּוֹן דְאֶחְמִי לִיה הֵהוּא נוּנָא, כָּל מָה דִּי בִימָא
 וּבִתְהוּמוֹי, מִית, דְלֹא יִכִּיל תְּלַת יוּמִין לְמַסְבַּל. כְּדִין עָקַת
 לִיה לְיוֹנָה.

דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּיּוֹן דְחָמָא יוֹנָה כָּל הֵהוּא רוּוחָא,
 הוּא חֲדִי. אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּמָה תְּבַעֵי
 יִתִּיר, לְהָא אֶעֱיָלְנָא לָךְ הָכָא. מָה עֵבֵד, קָטַל לְהֵהוּא
 נוּנָא וּמִית, וְכָל שְׂאָר נוּנֵי יִמָּא, הוּוּ סַחְרֵי סַחְרָנִיָּה
 דְהֵהוּא נוּנָא, דָּא נְשִׁיךְ לִיה מֵהָאִי גִיסָא, וּדָא נְשִׁיךְ לִיה
 מֵהָאִי גִיסָא. כְּדִין חָמָא יוֹנָה גְרַמוֹי בְּעָקוּ, מִיַּד וּיִתְפַּלֵּל
 יוֹנָה אֶל יי'.

בְּקַדְמֵיתָא דָּג, וְהִשְׁתָּא דָּגָה. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שְׁמוֹת ז)
 וְהִדְגָה אֲשֶׁר בִּיאֹר מֵתָה. וּכְדִין כְּתִיב,
 קָרָאתִי מִצָּרָה לִי. וְלֹא כְּתִיב הֵייתִי בַצָּרָה, אוּ יִשְׁבַּתִּי
 בַצָּרָה, אֶלֶּא קָרָאתִי, מֵהֵהוּא עָקוּ דְעָאקִין לִי נוּנֵי יִמָּא.
 מִבְּטָן שְׂאוּל שׁוּעַתִּי, דְהָא מִית. וְלֹא כְּתִיב מִבְּטָן חֵי, אוּ
 מִבְּטָן דָּג, אֶלֶּא דוּדְאִי הוּא מִית.

כִּיּוֹן דְצִלֵי צְלוּתִיָּה, קַבִּיל לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וְאֶחְיִיָּה לִיה לְהָאִי נוּנָא, וְאֶפִּיק לִיה לְיִבְשֶׁתָּא
 לְעֵינֵיהוֹן דְכָלָא. דְכָתִיב, וַיֹּאמֶר יי' לְדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה.
 וְחָמוּ כְּלָהוּ, עֲבִידְתָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

מֵה כְּתִיב, וַיִּתְּפַלֵּל יוֹנָה אֶל יְיָ אֱלֹהָיו מִמְּעֵי הַדָּגָה,
 לֵאמֹר דְּהוּה קָשִׁיר בֵּיה, מִשְׁמַע דְּכְתִיב יְיָ אֱלֹהָיו,
 וְלֹא כְּתִיב וַיִּתְּפַלֵּל אֶל יְיָ וְלֹא יִתִּיר, אֶלֹא יְיָ אֱלֹהָיו.
 אוּף הָכֵא, וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצְעַק אֵלַי. אֵלַי
 דִּיִּיקָא.

דִּבְר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ מִלְּאִסְגָּא מִלִּין, לֹא
 עֵידְנָא דְצִלוּתָא הַשְׁתָּא. וַיִּסְעוּ, וְכִי לֹאן אַתָּר פִּקְד
 לֹון דִּינְטְלוֹן, דְּהָא עַל יַמָּא הוּו שְׂרָאן. אֶלֹא אַהֲדַר
 לְעֵילָא, דְּכְתִיב מַה תַּצְעַק אֵלַי, דְּהָא כְּלָהוּ בְּאַתָּר דָּא
 קִיִּימִי. וְעַל דָּא וַיִּסְעוּ, יִנְטְלוֹן מִן דָּא, דְּלֹאוּ עֵדְנָא הוּא.

(ס"א אֶלֹא בְּעַתִּיקָא תְּלִיָא מִלְתָּא)

(שְׁמוֹת יד) וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְּךָ וְגו'. הָרַם אֶת מִטְּךָ, דִּי בֵּיה
 רְשִׁים שְׁמָא קְדִישָׁא, אַרְכִּין יְדָךְ בְּסִטְרָא דְשְׁמָא
 קְדִישָׁא, וְכִיוֹן דִּיחֻמוֹן מִיָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, יַעֲרֻקוֹן מִנִּיה.
 וּמְקַמִּיה (ב"א קַמִּיה) וְעַל דָּא, וּנְטָה אֶת יְדָךְ, לְסִטְרָא חֲדָא,
 דְּסִטְרִין אַחֲרָנִין דְּהָהוּא מְטָה, אַצְטְרִיךְ לָךְ לְמִיָּין (ב"א לִיָּה
 לְמִלִּין) אַחֲרָנִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲמִינָא, דְּזַמְנִין אַתְקַרִּי הָאִי מְטָה,
 מְטָה הָאֶלְהִים, וְלְזַמְנִין אַתְקַרִּי מְטָה דְּמִשָּׁה. אָמַר
 ר' שְׁמַעוֹן (תְּרִי הוּו וְהַכִּי אוּקִימָנָא) בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא
 סָבָא, שְׁפִיר קָאמַר, דְּכְלָהוּ חֲד, בֵּין תִּימָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא, וּבִין תִּימָא דְמִשָּׁה, וְהָאֵי מִטָּה, לְאַתְעָרָא סְטָרָא
 דְּגִבּוּרָה. וְעַל דָּא, וּנְטָה אֶת יַדְךָ, יְדָא דְשִׁמְאָלָא, דְּאִיהוּ
 בְּסְטָרָא דְּגִבּוּרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּוִי לְאִינוּן דְּלֹא חֲמָאן, וְלֹא מְסַתְּפְלִין
 בְּאוּרֵייתָא, וְאוּרֵייתָא קֶאֱרִי קִמֵּיהוּ בְּכָל יוּמָא, (ס"א
 וְלֹא יִדְעִין) וְלֹא מְשַׁגְּיחִין. תָּא חֲזִי, בְּסְטָרָא דְּגִבּוּרָה מִתְעָרִי
 מִיָּא בְּעֵלְמָא, וְנִפְקִי מִיָּא, וְהִשְׁתָּא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְנִגְבָּא מִיָּא, אֲמָאֵי וּנְטָה אֶת יַדְךָ, דְּאִיהוּ שְׁמָאֲלָא.
 אֲלֹא הָרִם אֶת מִטָּךְ, לְנִגְבָּא מִיָּא. וּנְטָה אֶת יַדְךָ,
 לְאַתְבָּא מִיָּא, לְאַתְעָרָא סְטָרָא דְּגִבּוּרָה, וְלְאַתְבָּא
 מִיָּא עַל מְצָרִים. וּבִגִּין כֵּךְ, תִּרִין מְלִין הָכָא, דְּכִתִּיב הָרִם
 אֶת מִטָּךְ, וּנְטָה אֶת יַדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ.

וְהָא תְּהוּמֵי הוּוּ. אֲלֹא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֶבֶד נִיֶּסָא גּוֹ
 נִיֶּסָא, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (שְׁמוֹת טו) קִפְאוּ תְּהוּמוֹת בְּלִב
 יָם. וְהוּא אֲזִלִּין בִּיבְשִׁתָּא בְּגוּ יָמָא, הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב
 וַיִּבְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבְשָׁה.

(דף מ"ח ע"ב) (שְׁמוֹת יד) וַיִּסַּר אֶת אוֹפֵן מִרְכְּבוֹתָיו. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 פִּתַּח, (יחזקאל א) וְאַרְא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֵן אֶחָד
 בְּאַרְצָן אֲצֵל הַחַיּוֹת. הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאַתְמַר, אֲבָל תָּא
 חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוּלָּא אֶתְחֲזִי שְׁלִטְנוּתָא דִּילֵיהּ,
 וְשְׁלִטְנִיהּ דִּי לֹא תַעֲדֵי לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמִין.

וְעַבִּיד שׁוֹלְטָנוּתָא בְּאַבְהֶן, נָטַל לְאַבְרָהָם, וְקִיִּים בֵּיה
 עֲלָמָא, דְּכְתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, וְאוּקְמוּהָ. נָטַיל יִצְחָק, וְשָׁתִיל בֵּיה
 עֲלָמָא, דְּאִיהוּ קִיִּים לְעֲלָמִין, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית יז)
 וְאֵת בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יִצְחָק. נָטַל יַעֲקֹב, וְאוֹתֵבִיה קָמִיה,
 וְאִשְׁתַּעֲשַׂע בְּהֵדִיה, וְאִתְפָּאֵר בֵּיה, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב,
 (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אִתְפָּאֵר.

וְתָא חֲזִי, יַעֲקֹב אַחִיד בְּאִילָנָא דְּחַיִּי, דְּלִית בֵּיה מוֹתָא
 לְעֲלָמִין, דְּכָל חַיִּין בְּהֵהוּא אִילָנָא אֲשֶׁתְּכַלְלוּ, וְיֵהֵב
 חַיִּין לְכָל אֵינּוֹן דְּאַחִידֵן בֵּיה. וּבְגִין כֶּךָ, יַעֲקֹב לָא מִית.
 וְאִמְתִּי מִית, בְּשַׁעֲתָא דְּכְתִיב, (בראשית מט) וַיֵּאסוּף רַגְלֵיו
 אֶל הַמָּטָה. הַמָּטָה. כְּמָה דָּאֵת אָמַר (שיר השירים ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ
 שָׁלֹשׁ לְמוֹה, בְּגִין דְּבַהֲאֵי מָטָה כְּתִיב, (משלי ה) רַגְלֶיהָ יוֹרְדוֹת
 מוֹת, וּבְגִין כֶּךָ וַיֵּאסוּף רַגְלֵיו אֶל הַמָּטָה כְּתִיב, כְּדִין
 וַיִּגּוֹעַ וַיֵּאסֹף אֶל עַמּוּיו. וְעַבִּיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב
 שְׁלִימוֹ דְּאַבְהֶן, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה מ"א) יַעֲקֹב אֲשֶׁר
 בְּחַרְתִּיךָ.

תָּא חֲזִי, כָּל מִשְׁרַיִין דְּלַעֲיָלָא, וְכָל אֵינּוֹן רְתִיכִין, כְּלָהוּ
 אַחִידֵן אֵלִין בְּאֵלִין, נְרַגִּין בְּנְרַגִּין, אֵלִין עֲלָאִין
 וְאֵלִין תַּתְּאִין. וְחַיּוּוֹתָא קְדִישָׁא עֲלֵייהוּ, וְכָלְהוּ אוֹכְלוּסִין
 וּמִשְׁרַיִין, כְּלָהוּ נְטֻלִין תַּחוֹת יְדֵהָא, עַל מִימְרָהָא נְטֻלִין,
 וְעַל מִימְרָהָא שְׂרָאֵן.

וְדָא הוּא חַיּוֹתָא, (ס"א עילא קדישא) דְּכָל שְׂאֵר חַיּוֹתָא, אַחֲדָן
 בָּהּ וְאַשְׁתְּלִשְׁלוּ (ס"א וְאַשְׁתְּכַלְלוּ) בְּגִינָה כַּמָּה חַיּוֹן לְחַיּוֹן
 (ס"א אֵלִין סְלֵקִין וְאַלִין נַחְתִין) וְאַתְאַחְדָן דְּרַגִין בְּדַרְגִין, וְכִלְהוּ
 עֲלֵאִין וְתַתְּאִין אֲזֵלִין וְשֵׁאֲטִין בִּימָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
 זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדַּיִם שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר
 וְגו'.

וְכַד סְלִיק יַמָּא גַלְגְּלוּי, כְּלָהוּ אַרְבִּין סְלֵקִין נַחְתִין,
 וְזַעְפָּא אֲשַׁתְּכַח, וְרוּחָא תְּקִיפָא אֲזֵלָא עֲלֵיהּ
 בְּתִקְיָפוּ. וְנוּגֵי יַמָּא מִתְבַּדְּרִין לְכָל סֵטֶר, אֵלִין לְמִזְרַח,
 וְאֵלִין לְמַעְרָב, אֵלִין לְצָפוֹן, וְאֵלִין לְדָרוֹם. וְכָל אֵינּוֹן בְּנֵי
 עֲלָמָא, דְּחַמָּאן רְשִׁימָא עֲלֵיהּ, נְטֻלִין לוֹן, וּבִלְעִין לוֹן
 בְּקַפְטִירֵי עֲפָרָא.

וְכָל אַרְבִּין לָא נְטֻלִין מֵאַתְרֵיהּ, וְלָא סְלֵקִין וְנַחְתִין, בַּר
 מִהֵהוּא שְׁעַתָּא, דְּאֵתִי חַד דְּבָרָא בִּימָא, וְיַדְע
 לְאַשְׁלָמָא רוּחָא דְזַעְפָּא דִּימָא, פִּיּוֹן דְּסְלִיק דָּא עֲלֵיהּ
 דִּימָא, שְׂכִיךְ מְרוּגְזָא, וְנִיחָא אֲשַׁתְּכַח, וְכַדִּין כְּלָהוּ
 אַרְבִּין אֲזֵלִין בְּאַרְחַ מִיֶּשֶׁר, וְלָא סָטָאן לִימִינָא וּשְׂמָאלָא,
 הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד) שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלְכוּן לוֹיְתָן זֶה
 יִצְרַת לְשַׁחַק בּוֹ. זֶה דִּיִּיקָא. וְכָל נוּגֵי יַמָּא מִתְכַּנְּשִׁין
 לְאַתְרֵיהּ. וְכָל אֵינּוֹן חַיּוֹן חֲדָאן עֲלָהּ, וְחַיּוֹן חֲקָלָא
 עֲלָאָה חֲדָאן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב מ) וְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה
 יִשְׁחָקוּ שָׁם.